Jurgionys old cemetery

In 2010, two areas (a total of 215 m^2) were excavated in Jurgionys old cemetery (Trakai District) and 27 burials found (Figs. 1, 3). Almost 80% of the burials contained grave goods (Fig. 2). A total of 174 finds, including individually registered potsherds and sherd clusters, were found. Among the 129 non-ceramic finds were weapons (a sword (Fig. 5), spearheads, axes, and arrowheads), tools and personal items (knives, awls, a needle, a clay spindle whorl, fire strikers, razors, and whetstones), equestrian gear (spurs) (Fig. 4), ornaments (earrings, temple ornaments (Fig. 6), brooches (Fig. 7), and rings (Fig. 8)), clothing elements (belt buckles, loops, leather pouches, and fittings), coins, and clay pot fragments. Several burials contained bird bones. The manner of burial, the abundant grave goods, and the predominant burial direction (with the head to the SE) attest that the community that left this old cemetery had not yet been deeply touched by Christianisation. The data obtained during the investigation allow the assertion to be made that Jurgionys old cemetery has a fairly narrow chronology (late 14th – early 16th centuries) and was left by the local community that lived here.

Donatas Zubrickas

Kunigiškių senkapis

2010 m. spalio mėnesį BRIAI vykdė archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus Kunigiškių senkapyje. Tyrimais siekta nustatyti, ar iš tiesų šioje vietovėje, vadinamoje Markapiais, egzistuoja palaidojimai. Anksčiau nei senkapio teritorijoje, nei apylinkėse archeologiniai tyrinėjimai nebuvo vykdomi. Tyrinėjimų metu iškastos 2 perkasos po 2x6 m ilgio – iš viso 24 m^2.

Perkasa 1 tirta vizualiai numanomo senkapio centre, ant kalvelės. 70 cm gylyje pasirodė *kapas 1*. Smėlis aplink maišytas, ko gero, dėl dažno laidojimo, kapo duobių nebuvo matyti. Griaučiai išlikę neblogai, tačiau trūko kairės kojos blauzdikaulio ir šeivikaulio, kojų pėdų kaulai bei plaštakos su pirštais sunykę. Kairės rankos plaštakos vietoje rastas bronzinis žiedas, ko gero, mūvėtas ant piršto. Kaklo srityje 5 cm žemiau kaukolės rastas alavinis kryželis.

Kapas 2 rastas 70–75 cm gylyje nuo žemės paviršiaus. Kapo duobės nebuvo matyti, taip pat ir perkasimo. Kapas visiškai suardytas, išlikusi tik kaukolė, ir ši labai prastai. Lyties ir amžiaus nustatyti nebuvo įmanoma, įkapių nebuvo.

Kapas 3 rastas perkasos PR dalyje. Kapo duobė pasirodė 45–50 cm gylyje. Tai vaiko kapas be įkapių, kurio kaulai sunykę. Griaučių ilgis 1,25 m.

Kapas 4 atidengtas 85 cm gylyje. Griaučiai prastai išlikę, gali būti, kad kaulai buvo išjudinti vėlyvesnio laidojimo metu. Pagal kaukolę galima spėti kad tai – vaikas, ko gero, mergaitė, nes akiduobės apvalios, kaukolė nekampuota. Kapas be įkapių.

Kapas 5 yra po kapu 1, atkastas 90 cm gylyje nuo žemės paviršiaus. Tai suardytas kapas, tik keletas ilgųjų kaulų kyšojo iš po kapo 1. Kapas, ko gero, suardytas kasant duobę kapo 1 mirusiajam.

Kapas 6 yra greta kapo 1, rastas 1,1 m gylyje nuo žemės paviršiaus. Griaučiai be kojų kaulų, todėl ilgis tik 80 cm. Mirusiojo lytis – vyras. Prie kairiojo peties, 5 cm nuo kaukolės rasta žiedinė segė.

1 pav. Perkasa 1 ir P pusės. D. Zubricko nuotr.
Fig. 1. Trench 1 as seen from the S.

Kapas 7 yra perkasos 1 ŠV kampe. Į perkasą patenka tik mirusiojo kojos, jų ilgis 60 cm, kaulai gerai išlikę. Kapas rastas 95–100 cm gylyje nuo žemės paviršiaus, be įkapių.

Kapas 8 yra greta kapo 7. Į perkasą patenka tik kojų dalis, kurių kaulai gana gerai išsilaikę. Kapas atidengtas 1,1–1,15 m gylyje nuo žemės paviršiaus. 5 cm į V nuo dešiniojo blauzdikaulio rasta geležinė karsto vinis, dar dvi vinys buvo kojūgalyje.

Kapas 9. Į perkasą patenka tik kaukolė, pagal akiduobes spėjama, kad vyras. Kapas rastas 1,2 m gylyje nuo žemės paviršiaus.

Dalis kapų (7, 8, 11) ištirta tik tiek, kiek pateko į perkasą, nes tyrinėjimų tikslas buvo jau pasiektas (1 pav.).

Perkasai 2 pasirinkta vieta kapinių P dalyje, siekiant patikrinti senkapio ribas. Perkasoje rasti 2 kapai.

Kapas 10. Duobė įžemyje neišsiskyrė, griaučiai atkasti 90–95 cm gylyje nuo žemės paviršiaus, perkasos ŠR kampe. Į perkasą patenka tik kaukolė, žastikauliai, mentės bei viršutiniai šonkauliai su raktikauliais. Pagal akiduobes bei žandikaulio kampus galima spėti, kad mirusysis vyriškosios lyties. Prie kaukolės, 10 cm į Š rasta 1626 m. Gustavo Adolfo moneta, kalta Rygoje.

Kapas 11, nesant aiškių kapo duobės kontūrų, atidengtas 90 cm gylyje. Į perkasą patenka tik kaukolė. Pagal kaukolės dydį matyti, kad tai vaiko kapas. Galvūgalyje rastas geležinis peilis, gulėjęs 10 cm į PV nuo kaukolės, orientuotas smaigaliu į PV.

Visi Kunigiškių senkapyje aptikti mirusieji laidoti aukštielninki, orientuoti V–R kryptimi. Karstai neišliko, tačiau rasta vinių.

2011 m. šalia Kunigiškių senkapio, jo pakraščiuose ištirtos dar 3 2x5 m dydžio perkasos, siekiant tiksliau nustatyti jo ribas, kuriose kapų nerasta.

Tyrinėti Kunigiškių senkapio kapai datuojami XVII–XVIII a. pradžia.

Kunigiškiai old cemetery

Two 2 x 6 trenches (a total of 24 m^2) were excavated in Kunigiškiai old cemetery (the city of Palanga) in 2010 and the old cemetery's S boundary was determined. 11 burials were found: nine in trench 1 (Fig. 1) and two in trench 2. The deceased had been buried in coffins oriented W – E. The grave goods were sparse. Aside from coffin nails, a tin cross, a ring brooch, a 1626 Gustavus Adolfus shilling, and an iron knife were found. The excavated burials date to the 17th – early 18th century.